

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІ
«ОҚУШЫЛАР САРАЙЫ»
МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ
ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСПОРНЫ

РЕСПУБЛИКА КАЗАХСТАН
ГОСУДАРСТВЕННОЕ КОММУНАЛЬНОЕ
КАЗЕННОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ
«ДВОРЕЦ ШКОЛЬНИКОВ»
АКИМАТА ГОРОДА АСТАНЫ

010000, Астана қаласы, Алматы ауданы,
Бауыржан Момышұлы даңғылы, № 5 үй
тел./факс: 8 (7172) 70-12-12

010000, город Астана, район Алматы
проспект Бауыржан Момышұлы, дом № 5
тел./факс: 8 (7172) 70-12-12

Реңі CLT / CИH / ITH

№ 130

Le

29 MARS 2019

« 13 » 03

20 19 ж.

№

0211

**Білім, Ғылым және
Мәдениет жөніндегі
Біріккен Ұлттар Ұйымына
(ЮНЕСКО)**

Ұсыныс хат

Тоғызқұмалақ – қазақ халқының ұлттық ойыны. Жасөспірімнің ақыл-ойын шыңдап, зияткер тұлға ретінде қалыптасуында өзіндік орны бар. Ата-ана мен ұрпақ қарым-қатынасында сыйластық сезімдер орнығуына және білікті тәрбие беруде тоғызқұмалақ маңызды мәнге ие.

Астана қаласы әкімдігінің Оқушылар сарайында Тоғызқұмалақ үйірмесі жұмыс істейді. Бұл үйірмеде 30-ға жуық бала тәрбие алады. Ата-аналар ұл-қыздарын тоғызқұмалақ үйірмесіне ерекше ықыласпен әкеліп, өз ұрпағының парасатты болуына жағдай жасап отыр.

Астана қаласы әкімдігінің Оқушылар сарайы әкімшілігі Тоғызқұмалақ ойынын Білім, Ғылым және Мәдениет жөніндегі Біріккен Ұлттар Ұйымының материалдық емес мәдени мұра тізіміне енгізуге ұсыныс етеді.

Директор

Е.І. Іргебай

Unofficial translation

Nomination: Traditional Intelligence and Strategy Game:
Togyzqumalaq, Toguz Korgool, Mangala/Göçürme
Letters of consent: **Republic of Kazakhstan**

Letter 1

**REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
STATE COMMUNAL ENTERPRISE
THE PALACE OF SCHOOL CHILDREN
MUNICIPALITY OF ASTANA CITY**

Address: 010000 Astana, Almaty district
Bauyrjan Momyshuly Ave., house №5
Tel./fax: 8 (7172) 70 1212
Letter №130 dated 13.03.2019

**Adressed to: The United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization (UNESCO)**

Letter of Consent

Togyzqumalaq is a traditional Kazakh game playing special role in developing teenagers' thinking potential to its highest intellectual capacities. Intrinsic mission of the game is to provide children with quality upbringing based on respectful and harmonious relationships with their parents.

The Palace of School Children of Astana Municipality encounters Togyzqumalaq class of nearly 30 children learning to master the game. Parents bring their kids to Togyzqumalaq class with a feeling of honour, trying to create all possible conditions for their children to widen their life perception through the game.

Considering the abovementioned, the Palace of School Children of Astana Municipality expresses its willful consent to inscribe Togyzkumalak game on the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Director

(signature, seal)

E.I. Irgebay

Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, «Аңсар» БО,
Сығанақ к-сі, 25 үй, тел.:87071230018 e-mail: serik.rety@mail.ru

Республика Казахстан, город Астана, БЦ «Аңсар»,
ул. Сығанақ, д. 25, тел.:87071230018, e-mail: serik.rety@mail.ru

2019 жылғы «11» қаурыз
№ 17

«__» _____ 2019 года
№ _____

Қазақстан Республикасының Юнеско және Исеско істері жөніндегі Ұлттық Комиссиясына

Қазақ халқының материалдық емес мәдени мұрасы Тоғызқұмалақ ойынын номинациялау туралы

Тоғызқұмалақ – қазақ халқының дәстүрлі зияткерлік және стратегиялық ойыны, бабалардан мирас боп қалған озық мұралардың бірі. Қазіргі кезде Қазақстанда және көптеген елдерде насихатталып отыр.

Тоғызқұмалақтың басты ерекшелігі жеке тұлғаның ақыл-ойын шыңдап, ойлау жүйесін жетілдіріп, математикалық амалдарды жақсы меңгеруіне көмектеседі. Жасөспірімнің бойында сабырлылық, шыдамдылық қасиеттерін қалыптастыруда да бұл ойынның маңызы зор. Тақта басында әрбір жүрісті жасау үшін ойыншылар ойланып, өздерінің есепке жүйрік екенін дәлелдеуі тиіс. Ежелде бабаларымыз тоғызқұмалақ ойнау үшін ағаштан арнайы тақта жасап, ұсақ тастарды салып ойнаған. Бүгінгі күні ұлттық ойынмен шұғылданушылар тоғызқұмалақты интернет арқылы компьютерлік бағдарламамен немесе телефон құрылғыларындағы арнайы бағдарламалармен де ойнауына болады.

Тоғызқұмалақтың ұрпақ тәрбиесіндегі орны ерекше. Сондықтан қазақ халқының ұлттық құндылықтарының бірі болып табылатын Тоғызқұмалақ ойынын адамзаттың материалдық емес мәдени мұрасының тізіміне ұсыну мәселесіне қолдау білдіремін.

Құрметпен, Федерация төрағасы **А.Байменов**

Орын. М.Шотаев
Тел.87014267642

**ASSOCIATION OF LEGAL ENTITIES “TOGYZQUMALAQ
SPORTS FEDERATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN”**

Address: Republic of Kazakhstan, Astana, business center “Ansar”
Syganak St.25, tel.: 8 707 1230018, email: serik.rety@mail.ru

11 March 2019
Ref.№ 17

**Addressed to the National Commission
of the Republic of Kazakhstan for
UNESCO and ISESCO**

**Regarding nomination of Kazakh people's intangible
cultural heritage - Togyzqumalaq game**

Togyzqumalaq – is a traditional intellectual and strategic game of Kazakh people, one of the advanced examples of cultural heritage inherited from our ancestors. Today the game has been widely popularized in Kazakhstan and many countries.

Togyzqumalaq's main feature is that it develops thinking capacities of an individual, sharpening his/her mastery of mathematic calculation. Such character traits as patience and endurance are acquired by the teenagers in the game process. All players, facing the game board, have to prove their far sightedness by thinking beforehand. In ancient times our ancestors used to carve game boards from wood and find small pebbles to play Togyzqumalaq. Today people interested in traditional games may access them online via particular websites and telephone applications.

Togyzqumalaq plays special role in upbringing new generation. In these regards, we extend our willful support for the inscription of Togyzqumalaq game – considered as one of the treasures of Kazakh culture, on the Representative list of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

**With respect,
The Chairman of Federation**

(signature, seal)

A.Baimenov

Біріккен Ұлттар Ұйымы
Білім беру, Ғылым
Мәдениет мәселелері
бойынша Ұйымы

Әтіпін

Мен Базарашева Тульмира Бахтықызы,
Еуропия Ұлттық Университетінде туризм
мамандығы бойынша білім аламын.
Тотықұшалақ ойымнан тас кезімнен
бастан үйренгім. Оның ақыл-ойымен
шығар, күнделікті істеріндегі жоспарлар
тигізген әсері зор. Осыған байланысты,
қазақ халқының тотықұшалақ ойымын
ЮНЕСКО-ның материалдарымен емес шәдемі,
мұра ретіндегі тізіміне енгізуімізді
сұраймын.

Толт

Асмаға К.

02.03.2019м

**Adressed to: The United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization (UNESCO)**

Letter of Consent

As a current student of Tourism major at Eurasian National University, I, Bazaraliyeva Gulnara Bakhytqyzy, learned Togyzqumalaq from a very small age. The game has significantly enhanced my thinking abilities, helping me in everyday life, particularly in thorough planning of my everyday activities and their attainment. In this regard, I express my full consent on inscribing Togyzqumalaq on UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

(signature)

Astana

02.03.2019

Бірінен Ғылым Ғылымы
ның білім беру, ғылым
мен ғылыммен ғылым
бағамына ғылым

Откізім

Мен, Жолаубек Балжан Бағдатқұлов,
қон балалары ақ ретінде танынған
ойынның ұрпақ тәрбиесіндегі маңызы
бар екендігіне тоқтала отыра, қазақ халқы-
ның осы ұлттың ойыны Ғылымның
материалдары мен ғылыммен
тізіміне енгізуінізді өтінемін.

Астана қ. 01.03.2019ж.

Балжан

**Adressed to: The United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization (UNESCO)**

Letter of Consent

As a mother of many children, I, Nysanbek Baljan Bakhytqyzy, underline the role of Togyzqumalaq in raising children and wish this traditional game of Kazakh people to be inscribed on UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Astana 01.03.2019
(signature)

Бірлескен Ұлттар Ұйымының
білім беру, ғылым және
мәдениет ішкі істері
бөлімшесінің ұйымына

Өтініш

Мен Сәкен Салтанат Мақсатұлы, Назарбаев
Зияткерлік мектебінде 9 сыныпта оқимын.

Төтенше оқушы болып 7 жасыма ағалық үйрендім.

Бұл оқушылар математикалық амалдарды
үйренуде қолданылған. Мектепте логикалық дағдылар.

Төтенше оқушы Юнесконың материалдары елге
мәдени мұра ретінде тізілімде еркін ала,
қуанышты еркін және өтініш білдіремін.

02.03.2019 жыл

Астана қаласы

**Adressed to: The United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization (UNESCO)**

Letter of Consent

I, Esenbek Saltanat Maxatqyzy, study in 9th grade of Nazarbayev Intellectual School. I learned Togyzqumalaq at 7 years from my elder brother. This game has helped me to learn the sequency of mathematic moves and developed my logical thinking. If Togyzqumalaq would be inscribed on UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity, I will be very happy. Therefore, I fully support the inscription.

Astana 02.03.2019

(signature)

Біріккен Ғылымдар Ғылымы
Білімдер Бүжгі, Ғылым және
Мәдениет Бөліміне
Әдістемелік және методикалық

Откіш.

Мен, Мұзабаев Амангелді Тілегізұлы
Қарағанды поэтикалық оқушы, және
тұрған оқушы кабинетінің мектебінде
бағалы халық үнін мақұлдау ақшасы
оқушы ЮНЕСКО-ның материалдары мен
мәдени мұра тәжірибесіне негізге
Откіш.

13.03. 2019 жыл

Астана қаласы.

**Adressed to: The United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization (UNESCO)**

Letter of Consent

Acknowledging that Togyzkumalak plays fundamental role in the life of Kazakh people as an entertaining instrument for sharpening people's thinking abilities, I, Myrzabayev Amangeldi Tolendiuly, express my full support for the inscription of Togyzkumalak game on the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

13.03.2019
Astana city
(signature)

Біріккен Ұлттар Ұйымы
білім беру, ғылым және
мәдениет бойынша
Әдістемелік мекемесіне
(ЮНЕСКО)

Өтініш

мен Кайдаров Азамат Нурболатұлы, Қазақстанның
ата-бабадан шұрағи бол қалған мәдениетімізді, оның ЮНЕСКО-ның
материалына емес мәдениетімізді кіргізуге өтініш
білдіремін

Кайдаров А
07.08.1997ж
8-707-130-11-33
АҚТӨБЕ облысы

Кайдаров

**Adressed to: The United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization (UNESCO)**

Letter of Consent

I, Qaidarov Azamat Nurbolatuly, express my willful consent on inscription of Kazakhstan's cultural heritage inherited from the ancestors - Togyzqumalaq game on the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Qaidarov A.

Born 07.08.1997

Mobile phone: 8 -707-130-11-33

Aqtobe region

Signature (*signed*)

Біріккен Ұлттар Ұйымы
Білім беру, ғылым және
мәдениет бойынша
әдістемелік мекемесіне
(ЮНЕСКО)

Өтініш

Мен Салман Аруман Бақырмақызы, Қазақстанның
ата-бабадан мұрае деп қалған тоғызқұмалақ
айымын ЮНЕСКО-ның материалдық есес мәдени мұра
тізіміне кірізуге өтініш білдіремін.

Салман А

Salm

87713255137

Түркістан облысы

10.08.2003ж

**Adressed to: The United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization (UNESCO)**

Letter of Consent

I, Salman Arujan Bauyrjanqyzy, express my willful consent on inscription of Kazakhstan's cultural heritage inherited from the ancestors – Togyzqumalaq game on the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Salman A.

Signature (*signed*)

Mobile phone: 8 771 3255137

Turkistan region

Born 10.06.2003

Біріккен Ұлттар Ұйымы
Білім беру, ғылым және
мәдениет бойынша
здістелдірілген мекемесіне
(ЮНЕСКО)

Өтініш

Мен Кабиев Нурбек Аманжолұлы Қазақстанның
ата-бабадан шұрақ болып қалған тоғызқұмалақ
облысты ЮНЕСКО-ның материалдық емес мәдени
мұра тізіміне кірізуіне өтініш білдіремін.

Кабиев Нурбек Аманжолұлы

Тел: 8 707 880 65 11
+7 707 880 65 11

Ақтөбе облысы, Ақтөбе қаласы
Абдұлхайыр хан д. 79/25.

29.03.1986 ж. туған жылы.

**Adressed to: The United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization (UNESCO)**

Letter of Consent

I, Kabiyeв Nurbek Amankosovich, express my willful consent on inscription of Kazakhstan's cultural heritage inherited from the ancestors – Togyzqumalaq game on the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Kabiyeв Nurbek Amankosovich

Telephone: 8 707 8806511, +7 707 8806511

Signature (*signed*)

Aqtobe region, Aqtobe city,

Abylkhair Khan Ave. 79/25

Born 29.03.1986

Біріккен Ғылым Ғылыми
Білім беру, Ғылым және мәдениет
бойынша әдістемелік
мекелесіне
(ЮНЕСКО).

Өтініш

Мен, Елеусінов Мектепхан, Қазақстанның
ата-бабадан мұра болып қалған
тотазқумалар бойынша ЮНЕСКО-ның
материалдар елге мәдени мұра
тізіміне кіргізуге өтініш
білдіремін.

Елеусінов Мектепхан

Тел. 87774527815.

Қазалорда облысы, Сырдария ауданы
Тереңөзек кенті.

30.04.1951 ж.

**Addressed to: The United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization (UNESCO)**

Letter of consent

I, Eleusinov Mektepkhan, express my willful consent on inscription of Kazakhstan's cultural heritage inherited from the ancestors – Togyzqumalaq game on the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Eleusinov Mektepkhan

Signature (*signed*)

Tel.: 8 777 4527815

, Qyzylorda region, Syrdaria subregion,

Terenozen city

Born 30.04.1951

Біріккен Ұлттар Ұйымы
Білім беру, ғылым және
мәдениет бойынша
Әрістелдірілген
мекемесіне
(ЮНЕСКО)

Өтініші.

Мен, Нурханов Ербол, Қазақстанның
ата-бабадан мұрас болып қалған
тоғызқұналық ойынның Юнеско-ның
материалдық емес мәдени мұра
тізіміне кіргізуіне өтініш білдіремін.

Нурханов Ербол.
Ербол

Тел: 87071877755

Шымбел облысы, Тараз қ.

24.08.1985ж.

**Adressed to: The United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization (UNESCO)**

Letter of Consent 5

I, Nurkhanov Erbol, express my willful consent on inscription of Kazakhstan's cultural heritage inherited from the ancestors – Togyzqumalaq game on the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Nurkhanov Erbol
Signature (signed)
Tel.: 8 707 1877765
Jambyl region, Taraz city
Born 24.08.1985